

імпровізації, інтерпретації, слухового аналізу та творчих методів навчання. Перспективним напрямом подальших досліджень є розробка індивідуалізованих методик розвитку творчості учнів музичних шкіл та мистецьких закладів.

Список використаних джерел

1. Гродзенська Н. Музичне виховання школярів. Київ : Освіта, 2010. 256 с.
2. Масол Л. М. Мистецька освіта: теорія і практика. Київ : Педагогічна думка, 2015. 320 с.
3. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти. Київ : Навчальна книга, 2012. 384 с.
4. Рудницька О. П. Педагогіка мистецтва. Київ : Либідь, 2005. 256 с.
5. Шульгіна В. Д. Основи музичної педагогіки. Київ : Освіта України, 2011. 288 с.

УДК 78.071.1(477):78.01

DOI: <https://doi.org/10.31652/3083-7871-2026-5.12>

*А.С. Мельничук, м. Вінниця
здобувач ступеня вищої освіти «магістр»
anna.melnychuk.music@gmail.com*

СИНТЕЗ ТРАДИЦІЇ ТА НОВАТОРСТВА У ТВОРЧОСТІ МАРІЇ ЯРЕМАК

Анотація. У тезах розглянуто особливості музичної мови сучасної української композиторки Марії Яремак у контексті поєднання традиційних і новаторських підходів. Проаналізовано основні риси її індивідуального стилю, зокрема увагу до тембрової організації звуку, трансформації музичної форми. Висвітлено роль творчості композиторки у популяризації української музичної культури у світовому мистецькому просторі. Обґрунтовано значення її доробку в контексті розвитку сучасної музики.

Ключові слова: Марія Яремак, сучасна українська музика, композиторська творчість, музична мова, традиція і новаторство.

Abstract. The thesis examines the distinctive features of the musical language of contemporary Ukrainian composer Maria Yaremak in the context of the traditional and innovative approaches fusion. The key traits of her signature style are analyzed, including her focus on the timbral organization of sound and the transformation of musical form. The role of the composer's work in popularizing Ukrainian musical culture in the global artistic sphere is discussed. The significance of her contributions in terms of the development of contemporary music is evaluated.

Keywords: Maria Yaremak, contemporary Ukrainian music, compositional work, musical language, tradition and innovation.

Постановка наукової проблеми. У сучасному мистецькому просторі особливої актуальності набуває проблема взаємодії традиції та новаторства, оскільки це основний фактор розвитку академічної музики у XXI столітті. Зі

зміною культурних аспектів молоде покоління композиторів переосмислюють минулі досягнення та розглядають їх у новому мистецькому контексті, водночас створюючи свій власний унікальний особистий стиль.

Аналіз останніх досліджень і публікацій: Проблеми розвитку сучасної української музики та поєднання традиції й новаторства висвітлюються у працях Олена Зінкевич та Любов Кияновська, які аналізують еволюцію музичного мистецтва ХХ–ХХІ століть. Питання трансформації фольклорної спадщини досліджує Юлія Москвічова. Водночас у сучасних джерелах і творчих матеріалах Марія Яремак висвітлюються особливості її індивідуального стилю та творчих підходів. Проте комплексний аналіз синтезу традиції та новаторства у її творчості потребує подальшого дослідження.

Мета: Метою дослідження є виявлення специфіки музичної мови Марії Яремак крізь призму взаємодії традиційних композиційних засад і новітніх художніх практик, а також визначення основних рис її індивідуального стилю в контексті розвитку сучасного українського академічного музичного мистецтва.

Виклад основного матеріалу. Музична мова Марії Яремак, сучасної української композиторки, вирізняється органічним поєднанням традиційних академічних засад композиції з новітніми підходами до музичного мислення. Народжена на Долинщині у 1997 році, вона здобула фахову освіту у Львівському державному музичному ліцеї імені Соломії Крушельницької та Львівській національній музичній академії імені М. Лисенка (теоретико-композиторський факультет, клас Богдани Фроляк).

У період навчання композиторка сформувала ґрунтовну базу теоретичних і практичних знань, що стало основою для становлення її індивідуального стилю. Важливу роль у цьому процесі відіграли ознайомлення з актуальними європейськими композиторськими тенденціями, а також активна участь у мистецьких проєктах, фестивалях і творчих лабораторіях.

Сьогодні Марія Яремак – українська композиторка, творчість якої набула міжнародного визнання. Її твори звучали на престижних мистецьких подіях, зокрема у Лондоні (Королівський гала-вечір), у межах Євробачення, фестивалю Atlas Weekend, а також на заходах, пов'язаних із діяльністю ООН і культурними інституціями США. Після початку повномасштабного вторгнення РФ композиторка перебуває у Великій Британії, де продовжує активну творчу та благодійну діяльність, спрямовану на підтримку України. За її участі та організації відбулося понад 40 благодійних концертів у різних країнах світу. Вона була номінована на премію «Жінка року в музиці» від ООН в Україні та зараз навчається в одній із провідних кіношкіл світу (NFTS), спеціалізуючись на кіно-композиції.

Твори Марії Яремак широко представлені у концертному просторі та цифровому середовищі, набуваючи значного резонансу серед слухацької аудиторії. Композиторка працює у сфері академічної, театральної та кіномузики, створюючи музику для фільмів, вистав і перформативних проєктів. Важливим аспектом її діяльності є популяризація української музичної культури у світовому контексті, зокрема через осмислення та художню інтерпретацію

традиційного мелосу, який інтегрується у сучасні стильові моделі (зокрема з елементами фентезійної естетики). В 2025 році Марія Яремак презентувала альбом «Українське фентезі» – проєкт, що презентує давні українські народні мелодії переосмислені крізь призму сучасного фентезі. Як зазначає сама композиторка, це кінематографічна музика. До альбому увійшли 20 аранжувань в саундтрековому стилі – як знайомі з дитинства пісні («Іванку», «Котику сіренький», «Щедрик», «У вишневому садку», «Подоляночка», «Пливе кача» та ін.), так і нові авторські твори («Легенда», «Політ у хмарах», «Колискова про дітей»). Ці композиції звучали в Лондоні на Королівському вечорі та в інших концертних залах світу.

Показовим є також її залучення до міжнародних культурних ініціатив: у 2023 році композиторка стала однією з амбасадорок мистецької організації FUSE International – Creative Youth, що підтримує розвиток молодих митців.

Марія Яремак репрезентує покоління українських композиторів, творчість яких формується в умовах оновлення академічної музичної мови та переосмислення естетичних засад сучасного мистецтва. Її професійне становлення ґрунтується на глибокому опануванні класичних композиційних принципів, що стають основою для індивідуальних пошуків у сфері новітніх засобів музичної виразності.

Характерною рисою її творчості є розуміння звуку як самостійної художньої категорії. У цьому контексті особливого значення набувають темброві, фактурні та динамічні параметри, що формують багатовимірний акустичний простір твору. Зазначене свідчить про тяжіння композиторки до сонористичного мислення, у межах якого звук постає не лише як носій мелодико-гармонічної функції, а як самодостатній виразовий елемент.

Робота з формою в її композиціях характеризується поєднанням традиційних структур із тенденцією до їх трансформації та відкритості. Унаслідок цього виникає ефект «рухомої форми», що активізує процес слухацького сприйняття та інтерпретації музичного матеріалу.

У камерно-інструментальних творах простежується переосмислення жанрових моделей через варіювання щільності фактури, контрасти звукових масивів і використання пауз як структуротворчого елемента. Така драматургія забезпечує внутрішню динаміку розвитку навіть за відсутності традиційно окресленої тематичної контрастності.

Вокальна творчість композиторки демонструє синтез традиційного розуміння голосу як носія тексту з експериментальними підходами до звукоутворення. Розширення тембрових можливостей вокалу, поєднане з увагою до семантики тексту, сприяє поглибленню емоційно-сміслового рівня композицій.

Висновки. Отже, творчість Марії Яремак є показовим прикладом органічного поєднання традицій і новаторства у сучасному українському музичному мистецтві. Її музична мова засвідчує, що звернення до класичної спадщини не суперечить інноваційним пошукам, а, навпаки, стає підґрунтям для формування індивідуального стилю.

Діяльність композиторки відображає загальні тенденції розвитку сучасної музичної культури, у якій діалог між традицією та сучасністю виступає визначальним чинником творчого процесу та відкриває перспективи подальшого розвитку українського композиторського мистецтва.

Список використаних джерел:

1. Зінькевич О. Сучасна українська музика: тенденції розвитку. *Наукові записки*. Київ, 2015. Вип. 6. С. 45–52.
2. Кияновська Л. О. Історія української музики XX–XXI століть : навч. посіб. Львів : ЛНМА ім. М. В. Лисенка, 2012. 464 с.
3. Москвічова Ю. О. Культурна пам'ять і мистецтво: трансформації фольклорної спадщини в добу глобалізації. *Культура і мистецтво як засоби формування національної ідентичності* : матеріали Міжнар. конф. (4–5 березня 2026 р., Рига). Рига, 2026.
4. Національна спілка композиторів України [Електронний ресурс]. URL: <https://composersukraine.org>
5. Яремак М. Творчі матеріали композиторки [Електронний ресурс]. URL: <https://www.facebook.com/share/1AyfNGUfpk/>
6. Яремак М. Інтерв'ю та публічні виступи [Електронний ресурс]. URL: <http://www.youtube.com/@mariia.yaremak>
7. Яремак М. Як створюється музика до фентезі світів? [Електронний ресурс]. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=1XIaBdZoGJI>

УДК 373.21.017.92:78

DOI: <https://doi.org/10.31652/3083-7871-2026-5.13>

О.М. Мороз, м. Вінниця

здобувач ступеня вищої освіти «бакалавр»

valentyna.frytsiuk@vspu.edu.ua

В.А. Фрицюк, м. Вінниця

доктор педагогічних наук, професор

valentyna.frytsiuk@vspu.edu.ua

РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОГО СВІТОГЛЯДУ ПЕДАГОГА-МУЗИКАНТА

Анотація. У статті розглядається проблема розвитку професійного світогляду педагога-музиканта в умовах трансформації сучасного освітнього простору. Автор аналізує світогляд як складну динамічну систему уявлень, цінностей і смислів, що визначає ставлення особистості до світу та орієнтує її професійну діяльність. Особливу увагу приділено мистецькому (художньому) світогляду, який ґрунтується на образному та естетичному сприйнятті дійсності. У дослідженні розкрито структуру професійного світогляду педагога-музиканта, що включає аксіологічний, технологічний та творчий компоненти. Обґрунтовано системний підхід до формування світоглядної свідомості майбутніх фахівців у закладах вищої освіти. Визначено ключові умови цього процесу: інтеграція